

MINISTER INFRASTRUKTURY

Warszawa, dnia 04 czerwca 2019 r.

Znak sprawy: DTD-2.4401.45.2019

**Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich**

Szanowny Panie Rzeczniku,

w nawiązaniu do pisma nr V.511.12.2019.TS z dnia 29 stycznia 2019 r., w sprawie rozważenia zasadności zmiany zasad ruchu drogowego obowiązujących na przejściu dla pieszych, polegającej na przyznaniu pierwszeństwa pieszym, którzy oczekują na przejście przez jezdnię lub wkraczają na przejście dla pieszych, przedstawiam następujące stanowisko, uwzględniające opinie przekazane przez instytucje zajmujące się problematyką bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Na wstępie pragnę wskazać, że w obecnym stanie prawnym przedmiotową problematykę regulują przepisy *ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1990, z późn. zm.) oraz *rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych* (Dz. U. z 2019 r. poz. 454).

Na podstawie art. 26 ust. 1 *ustawy - Prawo o ruchu drogowym*, kierujący pojazdem, zbliżając się do przejścia dla pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu. Przejście dla pieszych – zgodnie z art. 2 pkt 11 tej ustawy – oznacza powierzchnię jezdni, drogi dla rowerów lub torowiska przeznaczoną do przechodzenia przez pieszych, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi. Szczególna ostrożność została zdefiniowana w art. 2 pkt 22 *ustawy - Prawo o ruchu drogowym*, jako ostrożność polegająca na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze, w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowanie, natomiast ustąpienie pierwszeństwa (zgodnie z art. 2 pkt 23 tej *ustawy*) oznacza powstrzymanie się od ruchu, jeżeli ruch mógłby zmusić innego kierującego do zmiany kierunku lub pasa ruchu albo istotnej zmiany prędkości, a pieszego – do zatrzymania się, zwolnienia lub przyspieszenia kroku.

Jako bardzo istotne należy wskazać, że regulacja ustawowa została uzupełniona przepisem § 47 ust. 4 przywołanego wyżej *rozporządzenia w sprawie znaków i sygnałów drogowych*. Przepis ten stanowi, że kierujący pojazdem zbliżający się do miejsca oznaczonego znakiem D-6 „przejście dla pieszych”, D-6a „przejazd dla rowerzystów” albo D-6b „przejście dla pieszych i przejazd dla rowerzystów” jest obowiązany zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszych lub rowerzystów znajdujących się w tych miejscach lub na nie wchodzących lub wjeżdżających.

Odnosząc się do postulatów zawartych w wystąpieniu Pana Rzecznika należy zaznaczyć, że koncepcja zwiększenia bezpieczeństwa pieszych w rejonie przejścia dla pieszych i na samym przejściu wydaje się niewątpliwie słuszna, jednak prowadzone dotychczas prace w tym obszarze (druk sejmowy nr 1859), które ostatecznie nie zostały sfinalizowane, wykazały szereg wątpliwości towarzyszących próbie radykalnego zwiększenia uprzywilejowania niechronionych uczestników ruchu drogowego.

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

W wielu państwach europejskich ochrona pieszego mającego zamiar przejścia przez przejście dla pieszych obowiązuje już od lat, w związku z czym kierujący pojazdami na tamtejszych drogach są przyzwyczajeni do obowiązku ustępowania im pierwszeństwa w takich sytuacjach. Z uzyskanych w trybie roboczym informacji wynika, iż wskazane państwa nie prowadziły tzw. „badań przed i po” przy zmianie swojego prawodawstwa w tym zakresie, stąd też nie jest możliwa ocena tego, w jakim stopniu postulowane przez Pana Rzecznika zmiany wpłynęłyby na sytuację (poziom bezpieczeństwa pieszych) na polskich drogach. Ponadto wyniki takiego badania nie mogłyby być rzetelnym argumentem popierającym, czy też negującym zasadność wprowadzenie takiej zmiany w prawie polskim, gdyż każde społeczeństwo europejskie posiada inne uwarunkowania kulturowe, prawne, inżynieryjne, edukacyjne, czy też podejście do poszanowania prawa. Dlatego też, mając na względzie przywołane wyżej uwarunkowania – specyficzne dla danego państwa – nie wydaje się właściwym bezpośrednie przeniesienie do polskiego systemu prawnego rozwiązań funkcjonujących w innych państwach europejskich.

W podsumowaniu pragnę poinformować, że resort infrastruktury dostrzega sygnalizowany przez Pana Rzecznika problem braku jednoznaczności obecnych przepisów ze względu na ich lokalizację w dwóch aktach prawnych, a także wątpliwości w przedmiocie zgodności § 47 ust. 4 *rozporządzenia w sprawie znaków i sygnałów drogowych* z zakresem upoważnienia ustawowego. Z tego względu resort rozważa – w przyszłych działaniach legislacyjnych – skonsolidowanie w przepisach *ustawy - Prawo o ruchu drogowym* przedmiotowych regulacji zawartych obecnie w ustawie oraz rozporządzeniu. Taka zmiana przyczyni się do zapewnienia większej przejrzystości przepisów oraz wyeliminowania podnoszonych obecnie zastrzeżeń w odniesieniu do pierwszeństwa pieszego w sytuacjach związanych z przekraczaniem przez nich drogi w miejscach wyznaczonych w tym celu.

Jednocześnie wymaga podkreślenia, że wpływ na bezpieczeństwo pieszych przekraczających jezdnię ma nie tylko sposób uregulowania tej problematyki w przepisach z zakresu ruchu drogowego. Znaczącą rolę odgrywają w tym obszarze działania organu zarządzającego ruchem oraz zarządcy drogi – które to podmioty decydują m.in. o lokalizacji przejść dla pieszych, ich utrzymaniu oraz o zastosowanych rozwiązaniach w celu poprawy bezpieczeństwa pieszych (geometria drogi, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, oświetlenie przejść, itp.) – pozwalające min. na zapewnić jak najlepszą widoczność pieszego i redukcję prędkość pojazdu przed przejściem dla pieszych. Efektem takich działań jest uzyskanie przez kierującego pojazdem odpowiedniego czasu na reakcję w przypadku pojawienia się pieszego na przejściu albo w jego pobliżu.

Nie mniej istotnym pozostaje również fakt, że dla zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony pieszych na przejściach dla pieszych – zarówno w obecnym, jak i przyszłym stanie prawnym – niezbędne jest skuteczne egzekwowanie przepisów dotyczących przechodzenia przez jezdnię oraz zachowania kierujących pojazdami wobec pieszych przez organy uprawnione do kontroli ruchu drogowego (Policję, straże gminne i miejskie).

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Z poważaniem,

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Rafał Weber

Sekretarz Stanu